

Művészet és
lakhatási gondok

Művészet és lakhatási gondok

Művészek Szentendrén az 1930-as években

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

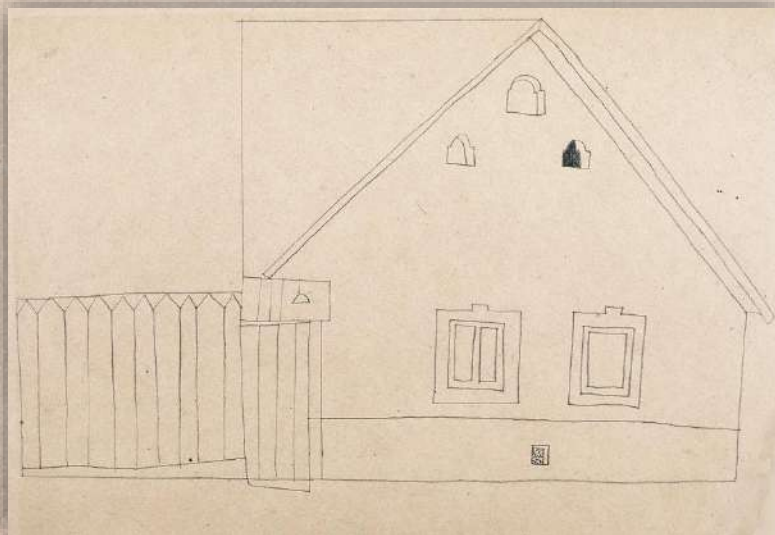
Szentendre, Régi Művésztelep, az 1972-es átépítés előtt

Művészet és lakhatási gondok

Vajda „műterme” a Dumtsa Jenő utca 4-es szám alatti ház padlásán

A Fiala-ház Vajda Lajos rajzán, 1937

„Most reggel 6 óra van, újra itt ülök az ominózus padláson, nagymosás volt, és a fejem felett ócska damoklesz kard helyett modern fehérneműdarabok lógnak megint, hogy teljes legyen a végzet.”

Vajda Lajos levele Richter Júliának, 1936. augusztus 18.

Bálint Endre bérelt szobája a Bindorfer család házában, 1937

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

Művészet és lakhatási gondok

A Kígyó utcai Rozsnyai-ház, Modok Mária festményén, 1932

Rálátás a Rozsnyai házra a Kígyó u. 4-es szám előtt. Fotó: 1950-es évek

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

Művészet és lakhatási gondok

Szamárhegy, Bartók Béla utca, 1960-as évek

Szamárhegy, Kmetty tér - Iskola utca torkolata, 1972

Művészet és lakhatási gondok

Kivonulás a Pismányba

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Nyomozás és újra felfedezés

Kivonulás a Pismányba

Egy avantgárd „szecesszió”

Dodola utca a Daru piac felé - 1930-as években és ma,
Forrás: Facebook - Laszlovszky András

Pismány látképe képeslapon, 1930-as évek

Kivonulás a Pismányba

*„(Törzs) Évának és nekem elegünk lett a mosókonyhából. Lakást kell keresnünk, hátha följebb, Pismány felé találunk valami jobbat. (...)
Kakukkfüves, árvalányhajjas, gyönyörű hajlású dombon egy nagyon előkelő külsejű ház áll kerítés nélkül, odapottyanva a világ végére. Igen, van lakás, ez kétszobás verandás villa, ő az urával a konyhában lakik, van benne kamra is, szín is, kút is. (...) Ez a Haluskai úrék villája, de ők bérlik, a földet is a villa körül, fel egészen a csúcsig, csak jöjjünk, ő szereti a fiatalokat, ez a hely olyan elhagyatott, még egy szomszéd sincs.”*

Szántó Piroska: Akkor Szentendrén

Lelátás a Duna felé a Pismányról, 1930-as évek

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a Pismányba

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

Képek a Haluskai-tanyáról, 1974 körül. Fotó: Vattay Elemér

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

Kivonulás a Pismányba

A tulajdonos:

Haluskay Sándor mérnök

(1895 - ?, vélhetően az 1960-as években hunyt el)

Haluskay Sándor 1959-ben,
feleségével, Saile Vilmával,
40. házassági évfordulójukon.

Fotó: Somogyi-Förgeteg Katalin

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

Kivonulás a Pismányba

A bérlő:

Hergéth József kovácmester
és felesége, **Hergéth Borbála,**
Boris néni

Fotó: Redner Márta

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Állandó lakók

1939-1940

Vajda Lajos
(1908 – 1941)

Berda Ernő
(1914-1961)

Vajda Júlia
(1903-1982)

**Berda Ernőné
Krikovszky Gizella**

Bálint Endre
(1914-1986)

Törzs Éva
(1914-1987)

Szántó Piroska
(1903-1998)

Cserepes István
(1901-1944)

Bán Béla
(1909 – 1972)

Juhász Berger Pál
(1913-1942)

Bán Lívia

Vendégek

(rekonstrukció)

**Korniss Dezső (Titusz) és felesége
Szántó Anna (Panni)**
lakhelyük 1937-től: Bogdányi u. 41.

**Fekete Nagy Béla és
Barta Éva**

Modok Mária
lakhelye: kis nyaraló a mai
Czóbel parkban

Mándy Stefánia
lakhelye: Ulcisia köz

Ámos Imre és Anna Margit
lakhelyük Szentendrén 1940-ben:
Kucsera Ferenc u. 1.

Fehér József

Szín György

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

„A pismányi dombon fekvő egykori Haluskai-tanyán eltöltött nyaraim emléke még ma is eleven képekben sorakozik bennem: szobám fehér falára visszavetülnek egykori képeim: olaj- és pasztellképek egyaránt. A dombon ideges lombú, göcsörtös törzsű fákról készült pasztellképeim, amelyek már csak emlékezetemben léteznek, akár csak a fából eszkábált, „Van Gogh hídjának” elkeresztelt, kis árok feletti átjáróról festett olaj- és pasztellképeim vetületének sajtósága magnetikusan vonzza az egykori Szentendre képét és a Duna túloldalán a monostori remegő lombú fák sűrűjét.”

Bálint Endre: Életrajzi törmelékek, XL.

Bálint Endre: Önarckép, 1936

Bálint Endre: Szentendrei dombok, 1935-1937 körül

Művészet és lakhatási gondok

Kivonulás a Pismányba

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Nyomozás és újra felfedezés

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Vajda Júlia, 1930-as évek

Vajda Júlia: Itt nyugszik..., 1936

Vajda Júlia: Fák, 1938

Vajda Júlia: Szentendre, 1938

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Bán Béla: Ülő nő, 1940, MNG

Bán Béla: Dombos utca, 1939

Bán Béla és Bán Lívia
házasságkötésük napján, 1935

Művészet és lakhatási gondok

Kivonulás a Pismányba

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Nyomozás és újra felfedezés

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Szántó Piroska: Szentendre, 1940

Szántó Piroska: Izbégi templom, 1940

Szántó Piroska: Öreg fa, 1941

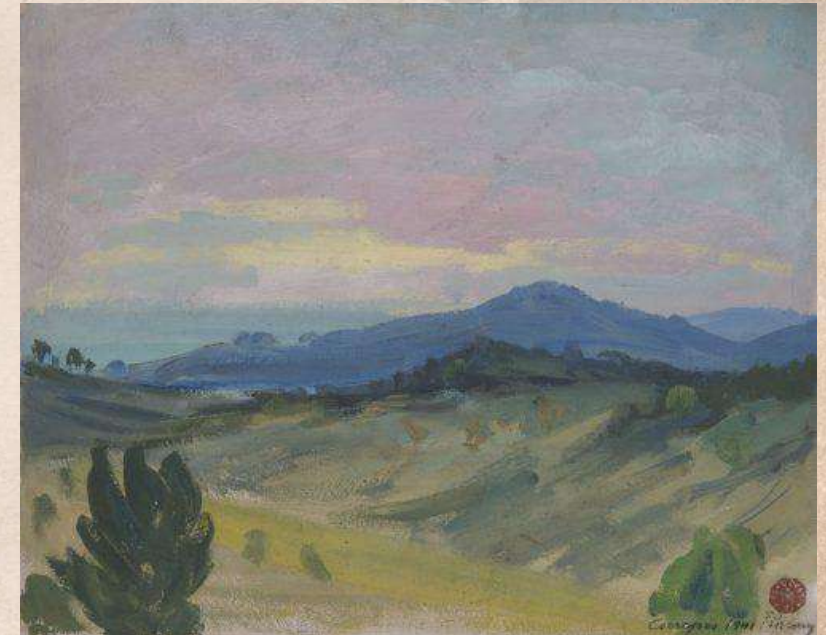
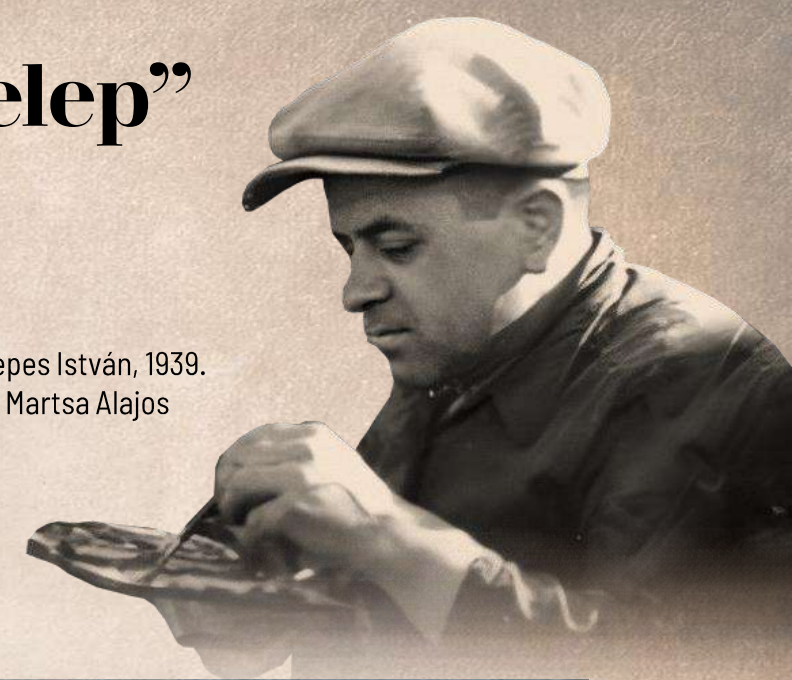
Szántó Piroska, 1937 körül

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

"Halála körülményeit közeli barátja, Boldizsár István festőművész beszélte el nekem. Mint sokan mások a magyar művészeti élet kiválóságai közül, akik (elég talán, ha Szőnyi Istvánt, Ropolthy Lajos szobrászművészt vagy magát Boldizsár Istvánt említem) műtermükbe fogadták üldözött ismerőseiket vagy az ismerősök ismerőseit, Cserepes Istvánnál is zsidó családok bújtak meg, s amikor a nyilasok 1944. december közepén abban a házban razziáztak, Cserepes kilépett a műterme elé és testével próbálta elállni a bejáratot, védeni védenceit. Velük együtt pusztult el, de lehetséges, hogy még ott, az udvaron végeztek vele a vérszomjas suhancok. Negyvenhárom éves volt.,"

Ember Mária: Cserepes. Emlékezés egy elfeledett festőre.
Kultúra, Magyar Nemzet, 1991. márc. 26.

Cserepes István, 1939.
Fotó: Martsa Alajos

Cserepes István: Tihanyi táj, 1941

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

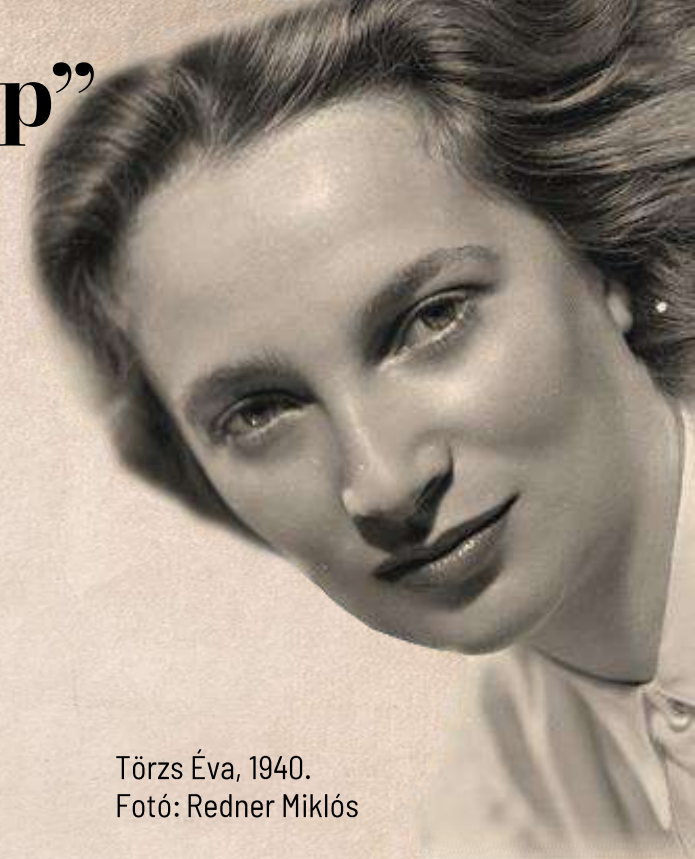
A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Törzs Éva: Önarckép (Kilátás a műteremből), 1940 körül

Törzs Éva: Napraforgós csendélet, 1940 körül

Törzs Éva, 1940.
Fotó: Redner Miklós

Művészet és lakhatási gondok

Kivonulás a Pismányba

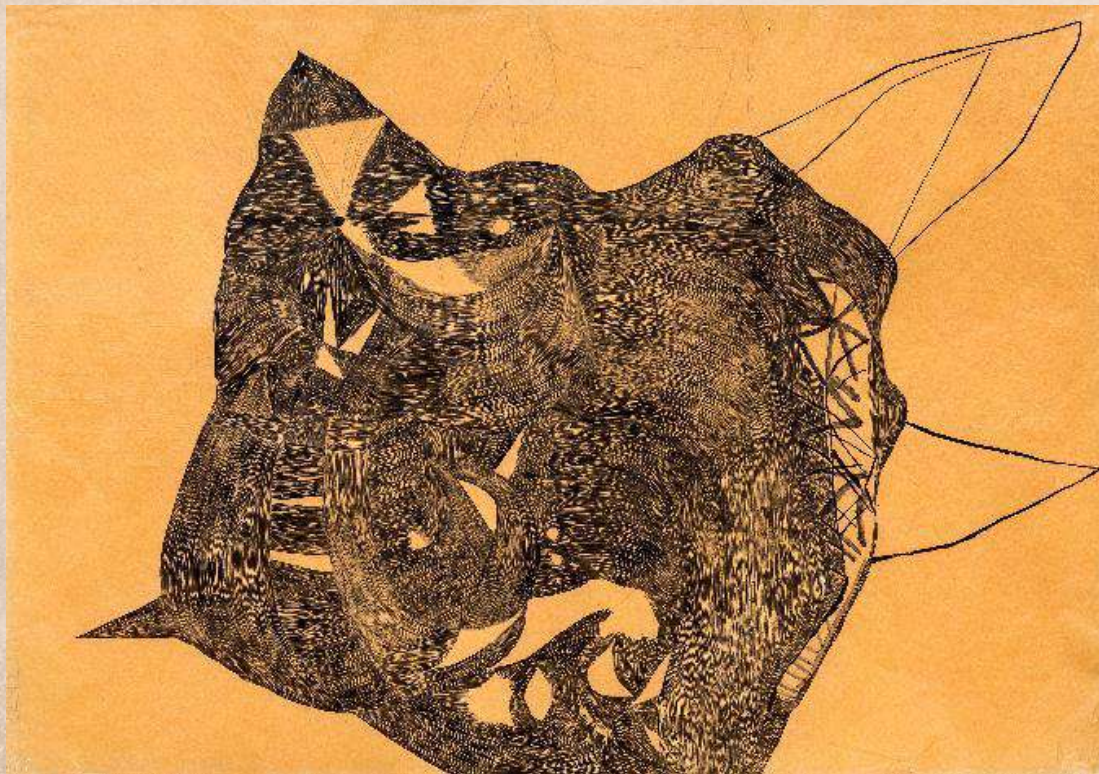
A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Nyomozás és újra felfedezés

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

Vajda Lajos népi tányérral, 1937

Vajda Lajos: Kristálytömb, 1939

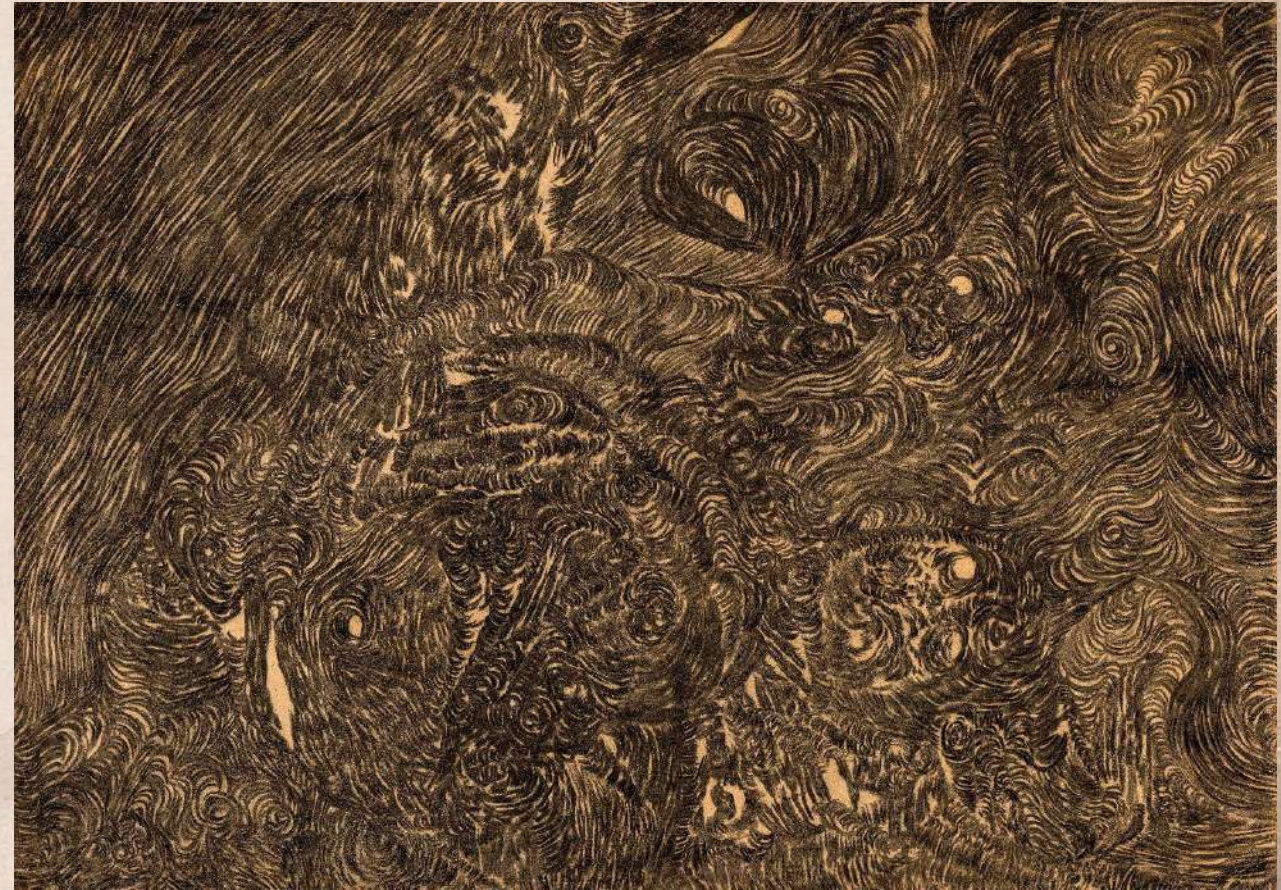

Vajda Lajos: Sodrás, 1940

A Haluskay-tanya, mint „művésztelep”

„A mellettem lévő hasonló méretű szobában dolgozott jóformán reggeltől estig Vajda, a szoba falára rajzszeeggel kifeszített hatalmas méretű csomagolópapírra tussal vagy szénnel. (...) Nem véletlen, hogy a hegyre ment, a természet közelségébe, és a végtelen csönd után vágyott. A természet, a csönd és a magány kellett ahhoz, hogy szinte transzállapotba felfogja annak a világnak a jeleit, melyeket művészete rendszerezett, és az utolsó nyáron teljes egészében megmutatott.”

„Az 1940-es nyár volt az utolsó békebeli nyár ott a Pismány árvalányhajjal dekorált dombján, ahonnan ráláttunk a Duna egyik éles kanyarára Pest felé, és még senkit sem fenyegetett a SAS-behívó átkozott szövege, legalábbis őszig nem.”

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

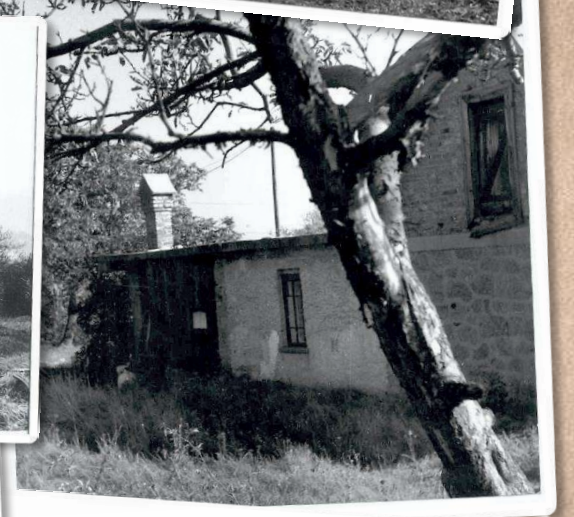
Nyomozás és újra felfedezés

„ ... gyönyörű hajlású dombon egy nagyon előkelő külsejű ház áll kerítés nélkül, odapottyantva a világ végére.”

„Ez a Haluskai úrék villája, de ők bérlik, a földet is a villa körül, fel egészen a csúcsig”

„A hegy tetején áll a Haluskai tanya,,

Szántó Piroska: Akkor, Szentendrén

MAGYAR NÉPHADSEREG
TÉRKÉPÉSZETI INTÉZET

99

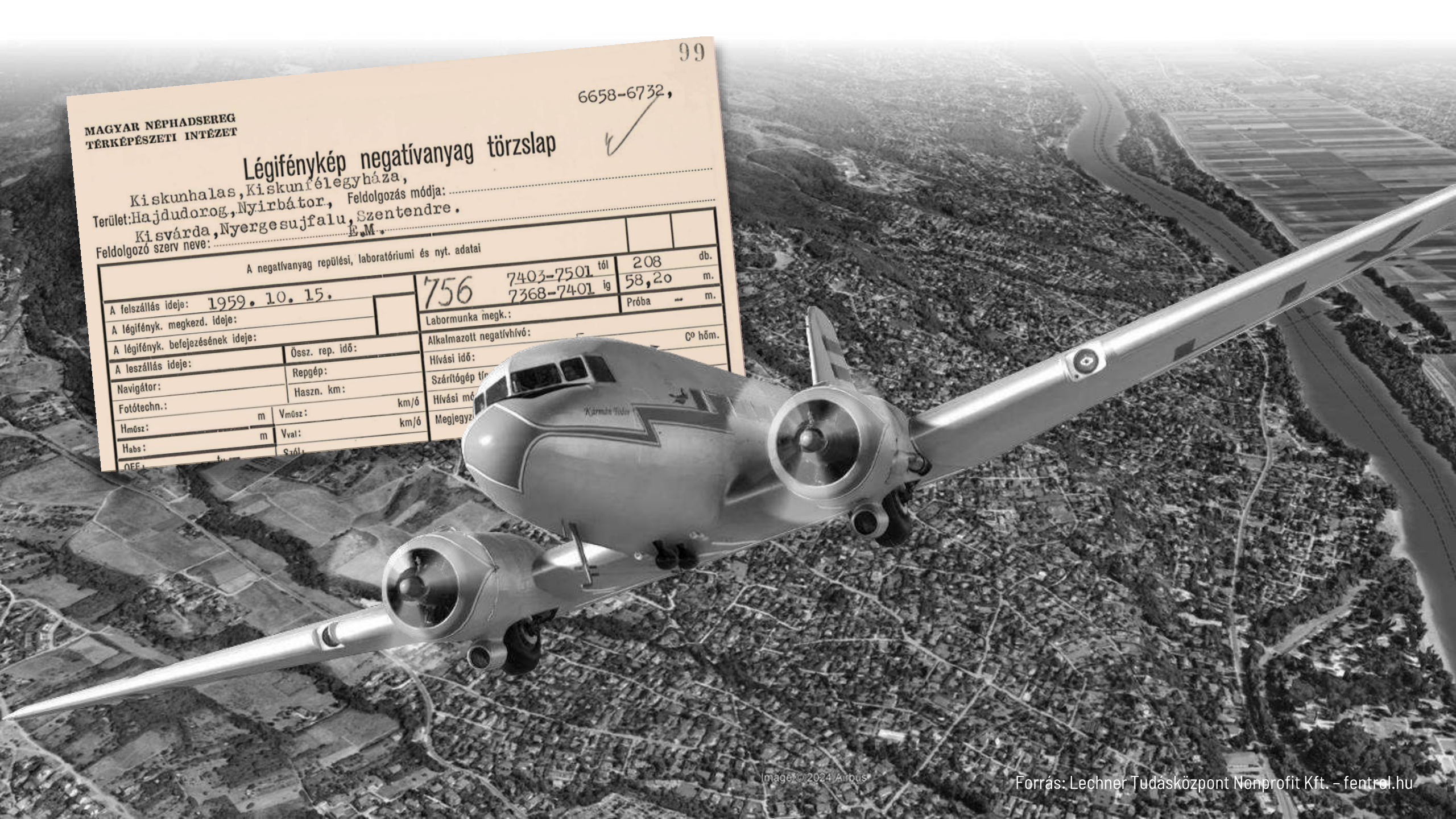
6658-6732,

Légifénykép negatívanyag törzslap

Kiskunhalas, Kiskunfélegyháza,
Terület: Hajdudorog, Nyirbátor, Feldolgozás módja:
Kisvárd, Nyergesujfalu, Szentendre.
Feldolgozó szerv neve: E.M.

A negatívanyag repülési, laboratóriumi és nyt. adatai

A felszállás ideje: 1959. 10. 15.	756	7403-7501 tól	208	db.
A légifényk. megkezd. ideje:		7368-7401 ig	58,20	m.
A légifényk. befejezésének ideje:			Próba	m.
A leszállás ideje:	Össz. rep. idő:	Alkalmazott negatívfilm:		°C hőm.
Navigator:	Repgép:	Hívási idő:		
Fotótechn.:	Haszn. km:	Szártógép tje:		
Hmósz: m	Vmósz: km/ó	Hívási mód:		
Habs: m	Vval: km/ó	Megjegyzés:		
OEE:	Szál:			

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

Nyomozás és újra felfedezés

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

Nyomozás és újra felfedezés

Forrás: Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. – fentrol.hu

1965

Cseresznyés út

Barackos út

Pap-sziget

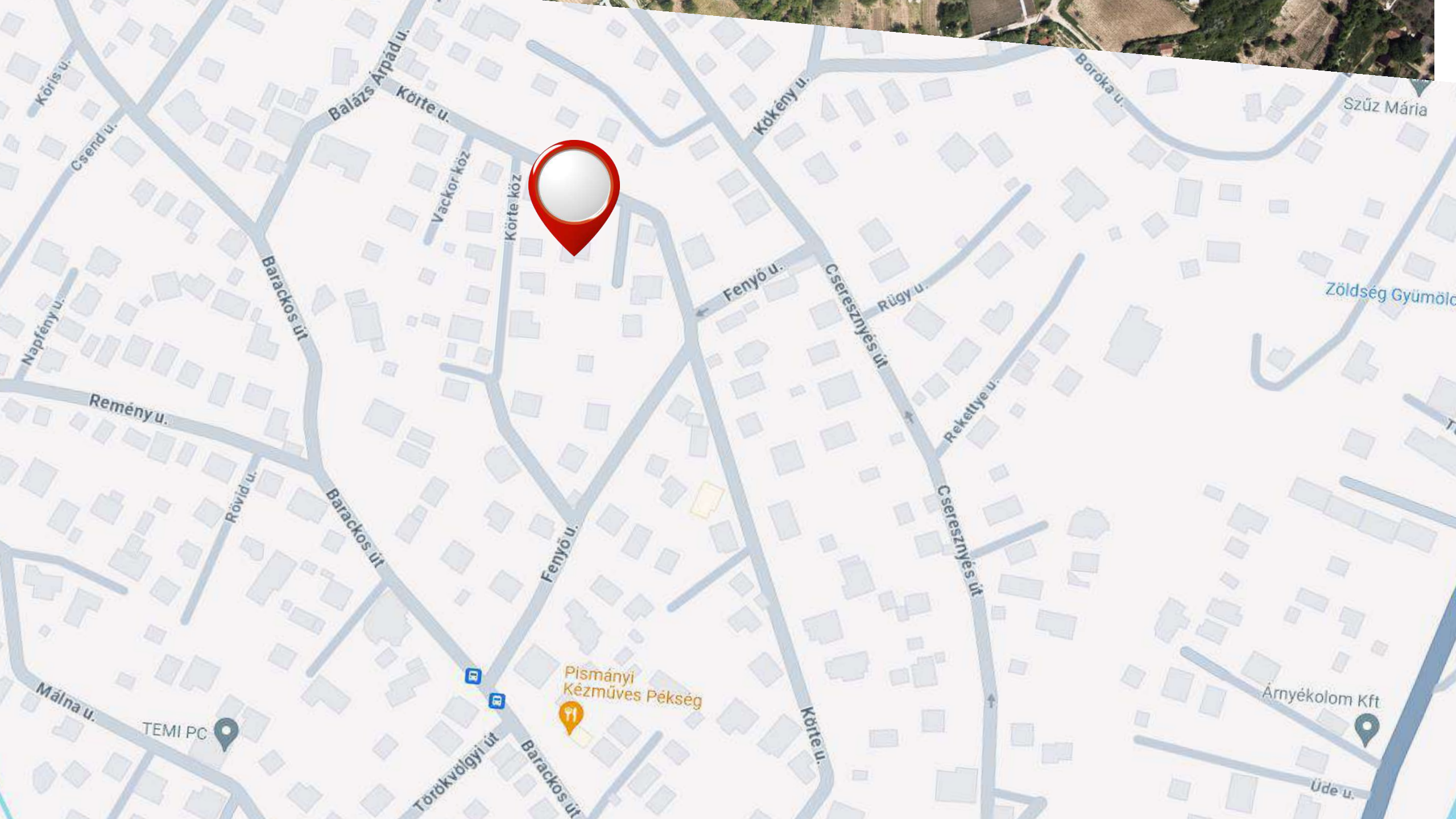

1971

Cseresznyés út

Barackos út

Pismányi
Kézműves Pékség

Arnyékolom Kft

TEMI PC

Művészet és
lakhatási gondok

Kivonulás a
Pismányba

A Haluskay-tanya,
mint „művésztelep”

Nyomozás és újra
felfedezés

Nyomozás és újra felfedezés

Fotó, 1974 körül: Vattay Elemér

Fotó, 2023: Galla Zoltán

Köszönjük a figyelmet!

Galla Zoltán
Szabó Noémi

